

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ за организиране и провеждане на Национално състезание по финансова грамотност през учебната 2021/2022 година

Този регламент е разработен от Националната комисия за организиране и провеждане на Национално състезание по финансова грамотност през учебната 2021/2022 година на основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията съгласно Правила, утвърдени със Заповед № РД 09-2784 от 29.10.2019 г., изменена със Заповед № РД 09-747 от 25.02.2021 г. и допълнена със Заповед № РД 09-1248 от 14.06.2021 г. на министъра на образованието и науката, за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните и в чуждестранните училища на територията на Република България и в съответствие с графика за провеждане на националните състезания през учебната 2021/2022 година съгласно Приложение № 2 към Заповед № РД 09-1883 от 02.09.2021 г. на министъра на образованието и науката.

Общи правила

1. Основните цели и задачи на Националното състезание по финансова грамотност са свързани с повишаване интереса на учениците за изграждане на съвременни умения, създаване на социална отговорност за управлението на личните финанси и инвестирането, мотивирането на учениците и учителите за повишаване на успеваемостта в процеса на преподаване и придобиване на финансова грамотност като част от функционалната грамотност. Основен инструментариум са знанията и уменията по математика за съответните възрастови групи, традиционно използвани при формирането на компетенции по повечето общообразователни и профилиращи учебни предмети. Състезанието предоставя възможност за:

- развиване на изчислителни способности, включително и с използване на калкулатор;
- мотивиране на учениците за правилен избор на математически подход и неговото аргументиране при решаване на практически задачи, включващи задачи от икономиката, финансите, застраховането, банкирането и предприемачеството;
- осигуряване на условия за изява на учениците и придобиване на увереност при взимане на творчески решения;
- мотивиране на различни възрасти ученици за повишаване на тяхната финансова и функционална грамотност;
- мотивиране на учителите за работа с учениците за повишаване на финансовата и функционалната им грамотност.

2. Националното състезание по финансова грамотност се организира от Министерството на образованието и науката в два кръга – Областен и Национален. В

него могат да участват ученици от V до XII клас без такса правоучастие, разпределени във възрастови групи, както следва:

- Първа възрастова група – V клас;
- Втора възрастова група – VI клас;
- Трета възрастова група – VII клас;
- Четвърта възрастова група – VIII клас;
- Пета възрастова група – IX клас;
- Шеста възрастова група – X клас;
- Седма възрастова група – XI клас;
- Осма възрастова група – XII клас.

3. Областният кръг на Националното състезание по финансова грамотност се провежда във всички области на страната на 19.02.2022 г. Националният кръг се провежда на 19.03.2022 г. и негов домакин е РУО – Русе (МГ „Баба Тонка“). Двата кръга се провеждат от 11:00 до 13:00 ч., като времето за работа е 120 минути.

4. Форматът на двата кръга на Националното състезание по финансова грамотност е 7 задачи, първите 5 от които са тестови – всяка с пет избираеми отговора, от които само един е верният, задача 6 е с кратък свободен отговор, а задача 7 е с подробно и аргументирано решение.

5. За всеки верен отговор на задачи с номера 1–5 се присъждат 3 точки, на задача с номер 6 се присъждат 5 точки, а на задача с номер 7 се присъждат до 10 точки въз основа на указания и критерии, изготвени от Националната комисия. За грешен или непосочен отговор не се отнемат точки. Максималният брой точки за всеки кръг е 30.

6. Двата кръга на Националното състезание по финансова грамотност включват 8 отделни теми за класовете от V до XII върху учебното съдържание, което е предвидено за изучаване в задължителните часове за съответния клас и обхваща темите по финанси и финансова грамотност в учебните програми по математика, технологии и предприемачество, география и икономика, гражданско образование.

7. Отговорите и решението на задача 7 се нанасят върху индивидуални бланки, които се подготвят от Националната комисия. Всяка индивидуална бланка представлява писмена работа на ученика.

8. Писмените работи се оценяват чрез независима двойна проверка, съответно:

- от Областната комисия за проверка и оценка, назначена със заповед на началника на РУО - за Областния кръг;
- от Националната комисия, назначена със заповед на министъра на образованието и науката - за Националния кръг.

9. Темите и задачите за двата кръга на Националното състезание по финансова грамотност се изготвят от Националната комисия. Коректността на темите и задачите се гарантира с подписите на поне трима членове на Националната комисия, единият от които е председателят.

По време на Националното състезание по финансова грамотност е разрешено и е желателно участниците да ползват калкулатори. Забранено е използването на устройства с външна памет и мобилна връзка. Към темите Националната комисия добавя разяснения на понятията, използвани в условията на задачите, а ако е необходимо, добавя и формули, свързани с решенията.

Областен кръг

10. Началниците на РУО:

– в срок до 04.02.2022 г. определят училище координатор на Областния кръг, като уведомяват по електронна поща експерта по технологии и предприемачество в МОН, посочват номер на заповедта и банкова сметка на училището, лице за контакт от страна на определеното училище и негов актуален телефон и електронен адрес;

– в срок до 04.02.2022 г. определят Областна комисия за проверката и оценката на писмените работи, която извършва дейността си в училището координатор.

11. Училището координатор:

– организира и координира всички дейности, свързани с провеждането на Областния кръг на Националното състезание по финансова грамотност в региона, в това число и разпределението на учениците по училища, в случай че материалната база или противоепидемичните мерки не позволяват провеждането на Областния кръг в училището координатор;

- в срок до 11.02.2021 г. изпращат по електронна поща до училището домакин МГ „Баба Тонка“, Русе с копие до експерта по технологии и предприемачество в МОН поименен списък по класове във формат Excel на учениците, заявили желание за участие в Областния кръг, като срещу имената на учениците, които не са подали декларация за съгласие за публикуване на резултатите и личните им данни, се отбелязва НЕ.

12. Областната комисия:

– извършва две независими проверки чрез двама свои членове, като при разлика в оценките крайната оценка се съгласува с председателя на комисията, а в случай че той е един от двамата проверители – оценката се съгласува с трети член на комисията, който също подписва протокола;

– оформя окончателната документация съгласно т. 21.

13. Директорите на училищата, в които има ученици, заявили желание за участие в състезанието:

– в срок до 8.02.2022 г. подават следната информация към училището координатор за региона: списък на учениците по класове, както и декларации на участниците за съгласие за публикуване на резултатите и личните им данни;

- осигуряват квестор/квестори и предоставят списък с името/имената им, в случай че заявените участници от училището са повече от 10.

14. Членовете на училищните и областните комисии, както и членовете на Националната комисия, удостоверяват с декларация за безпристрастност и поверителност отсъствието на обстоятелства, които биха довели до нарушаване на принципа за неразпространение на информация, свързана с темите и задачите преди началото на всеки от двата кръга.

15. В зависимост от развитието на епидемичната обстановка към датата на провеждане на Областния кръг директорът на училището координатор определя присъствен или електронен формат за провеждане. В случай на присъствен формат училищната комисия за организиране и провеждане на Областния кръг разпределя учениците и квесторите по зали при спазване на всички противоепидемични мерки.

16. Чрез платформата <https://competitions.mon.bg> училищата координатори и училището домакин получават от експерта в МОН:

- бланката за попълване на отговорите на 18.02.2022 г. и я размножават според заявения брой участници;

- 2 броя инструкции от Националната комисия – за квесторите и за Областната комисия за проверка и оценка;

- състезателните теми по възрастови групи, които училищата координатори могат да изтеглят от платформата не по-рано от 60 минути преди началото на Областния кръг и размножават в необходимия тираж;

- ключа за верните отговори на задачите, решението на задача 7 и критериите за нейното оценяване след 13:00 ч. на 19.02.2022 г.

17. В деня на Областния кръг:

- квесторите следва да се явят за инструктаж в 9:30 ч.;

- учениците заемат определените им места до 10:30 ч. и се подготвят за състезанието, получават индивидуални бланки за попълване на отговори и решаване на задача 7, като нанасят необходимите лични данни върху бланките;

- квесторите дават указания в съответствие с инструкцията на Националната комисия за начина на попълване на бланките;

- учениците получават по 2 броя чернови за извършване на пресмятания, като по време на състезанието имат право на допълнителни листове за чернови; те имат право и на допълнителни листове, които да ползват за белови при необходимост да продължат решението на задача 7 от бланката;

- след приключване на състезателното време на Областния кръг квесторите в залите събират попълнените бланки и беловите, като ги предават на директора на училището координатор; тъй като черновите не се взимат под внимание при проверката, те остават на разположение на учениците заедно с темата;

- в случай на електронен формат на провеждане на Областния кръг учениците получават на електронен адрес от училището координатор инструкция на Националната комисия за попълване на бланките не по-късно от 10:30 ч. на 19.02.2022 г., както и самата бланка. Не по-рано от 11:00 ч. на 19.02.2022 г. учениците получават и състезателната тема за съответната възрастова група; участниците изпращат обратно попълнените бланки с отговорите и решението на задача 7 на електронния адрес на училището координатор, от който са получени, не по-късно от 13.00 ч. на 19.02.2021 г. Бланки, получени след 13:30 ч. на 19.02.2022 г., не се проверяват и за тях се изготвя отделен протокол (*Приложение № 7*);

- бланките с попълнените отговори и решението на задача 7 се предават с приемно-предавателен протокол (*Приложение № 1*) на директора на училището-координатор, който ги предава на Областната комисия за проверка и оценка с протокол (*Приложение № 2*).

18. Областната комисия за проверка и оценка на писмените работи организира двете проверки на бланките с попълнените отговори и решението на задача 7, изготвя протокол (*Приложение № 3*) по класове с резултатите на явилите се ученици с точките по всяка задача и сбора от точките върху задачите от темата, като предоставя копия на протокола на училищата координатори не по-късно от 22.02.2022 г.

19. На видно място в училището координатор, в училищата, в които се провежда състезанието и на електронните им страници се поставят:

– верните отговори и критериите за оценка на задача 7 не по-рано от 14:00 ч. на 19.02.2022 г.;

– протоколите по класове с резултатите на явилите се ученици не по-късно от 14:00 ч. на 23.02.2022 г.

20. Сигнали за допуснати технически неточности и грешни отразявания в протоколите се вхoдират чрез молба до директора на училището координатор не по-късно от 14:00 ч. на 24.02.2022 г. Областната комисия за проверка и оценка на писмените работи разглежда сигналите, взема решение по тях и актуализира протоколите с резултатите на явилите се ученици. Актуализираните протоколи се поставят на видно място в училището координатор и на електронната му страница не по-късно от 17:00 ч. на 25.02.2022 г. Във връзка със сигналите решенията на областната комисия са окончателни.

21. Областната комисия за проверка и оценка на писмените работи предава на директора на училището координатор в срок до 02.03.2022 г.:

– бланките с попълнените отговори и решението на задача 7, които остават на съхранение в училището координатор до края на учебната година;

– протокол-справка (*Приложение № 4*) за броя на проверените бланки от оценителите;

– протокол (*Приложение № 5*) с резултатите в низходящ ред на явилите се ученици по класове във възходящ ред, който следва да е във формат Excel и да включва следните данни: трите имена на ученика; класа и училището, в което учи с посочване на населеното място и общината; точките по всяка задача и сбора от точките върху задачите от темата; срещу имената на учениците, които не са подали декларация за съгласие за публикуване на резултатите и личните им данни, се отбелязва НЕ.

– протокол-предложение (*Приложение № 6*) за допускане до участие в Националния кръг на Националното състезание по финансова грамотност; протоколът следва да е във формат Excel с резултатите в низходящ ред и по класове във възходящ ред, като включва: трите имена на ученика; класа и училището, в което учи, с посочване на населеното място и общината; сбора от точките върху задачите от темата; срещу имената на учениците, които не са подали декларация за съгласие за публикуване на резултатите и личните им данни, се отбелязва НЕ; този протокол (*Приложение № 6*) е извадка от *Приложение № 3* без включване на точките по отделните задачи.

22. В предложението за участие в Националния кръг на Националното състезание по финансова грамотност Областната комисия включва всички ученици с резултат поне 20 точки. В случай че в някой клас учениците с поне 20 точки са по-малко от трима, в предложението се включват най-много трима ученици от всеки клас с най-високите резултати в областта за съответния клас.

23. В срок до 04.03.2022 г. директорът на училището координатор изпраща на експерта в МОН по електронна поща съответните протоколи (*Приложение № 4*, *Приложение № 5* и *Приложение № 6*), а в случай на електронен формат на провеждане на Областния кръг и протокол с непроверените поради късното им изпращане бланки

(Приложение № 7), който следва да е във формат Excel и да включва трите имена на ученика, класа и училището, в което учи, с посочване на населеното място и общината.

24. Националната комисия въз основа на предложенията на областните комисии, в срок до 12.03.2022 г.:

- класира за участие в Националния кръг на Националното състезание по финансова грамотност не повече от 300 ученици с равномерно разпределение по класове и с представители на всички области;

- изготвя протокол с резултатите на всички допуснати ученици и го предоставя на експерта в МОН за публикуване на уеб страницата на Министерството на образованието и науката; протоколът се предоставя на директорите на училищата координатори чрез експерта в МОН; решенията на Националната комисия за допуснатите до Националния кръг са окончателни.

25. Координирането и контролът на дейностите по организиране и провеждане на Областния кръг на Националното състезание по финансова грамотност се осъществяват от експерта в МОН и от председателя на Националната комисия.

Национален кръг

26. Националният кръг се организира и провежда присъствено от РУО – Русе (МГ „Баба Тонка“) съгласно Заповед № РД 09-3794 от 25.10.2021 г. на министъра на образованието и науката при спазване на всички противоепидемични мерки и условията от т.т. 2 – 9 от ***Общи правила***.

27. В деня на Националния кръг:

- квесторите се явяват за инструктаж в 9:30 ч.;
- учениците заемат определените им места до 10:30 ч. и се подготвят за състезанието, получават индивидуални бланки за попълване на отговори и белови за решаване на задача 7, като нанасят необходимите лични данни върху бланките и беловите;

- квесторите дават указания в съответствие с инструктажа;
- учениците получават по 2 броя чернови за извършване на пресмятания, като по време на състезанието имат право на допълнителни листове за белови и чернови;
- след приключване на състезателното време на Националния кръг квесторите в залите събират попълнените бланки, беловите и заедно с черновите ги предават на директора на училището домакин; темите остават на разположение на учениците.

28. Националната комисия:

- съставя задачите и критериите за оценяване на задача 7;
- проверява писмените работи и изготвя протокол за класирането на участниците; писмените работи (съответните бланки и белови) се проверяват независимо един от друг от двама оценители – членове на Националната комисия.

29. На видно място в училището, където се провежда Националният кръг, не по-късно от 18:00 ч. в деня на провеждането се обявяват резултатите от проверката на писмените работи. Преди това на същото място, не по-късно от 15:00 ч., се обявяват верните отговори на първите 6 задачи и критериите за оценяване на задача 7.

30. Веднага след обявяване на резултатите, не по-късно от 18:30 ч., всеки участник има право да подаде контестация до Националната комисия. Контестации се подават от

ръководителя на съответния ученик или негов родител. По изключение контестацията може да бъде подадена и от засегнатия ученик. Подаването на контестация става чрез попълване на бланка по образец, подготвен от Националната комисия. Разглеждането на контестациите става в присъствието на проверяващите на съответната писмена работа и ръководител или родител на ученика. При съгласие върху оценката, по която е подадена контестация, проверяващите и ръководителят или родителят на ученика подписват бланката. При несъгласие или неприсъствие на ръководител или родител на ученика въпросът се отнася до комисия по контестациите, включваща председателя и двама членове на Националната комисия. Ръководителят или родителят на ученика има право да присъства при разглеждане на контестацията от комисията по контестациите. Решението на комисията по контестациите е окончателно.

31. В срок не по-късно от 7 работни дни след провеждане на Националния кръг Националната комисия представя в МОН протоколи по класове с имената и с резултатите на участниците, както и окончателното класиране.

32. Учениците, участвали на Националния кръг, получават сертификат за участие, а класираните на първо, на второ и на трето място получават грамота от МОН. Протокол с класирането на учениците на Националния кръг се публикува на уеб страницата на МОН не по-късно от 31.03.2022 г.

33. Контролът по провеждането на Националния кръг се осъществява от експерта по технологии и предприемачество в МОН, председателя на Националната комисия и експерт от РУО домакин.

34. Не по-късно от 09.05.2022 г. регионалните управления на образованието (РУО) организират срещи в присъствен или в електронен формат (в зависимост от развитието на епидемичната обстановка към съответната дата) за отчитане на резултатите от Националното състезание по финансова грамотност и връчване на грамоти и награди на отличените.

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЯ